

Milan Lakićević

Dometi i ograničenja finansijskog izvještavanja u Crnoj Gori

**“Bolje je ponešto sakriti nego rđavo prikazati”
(narodna poslovice)**

Finansijsko tržište – tržište kapitala je utemeljeno na povjerenju.

Finansijski izvještaji su ključni za ostvarivanje uloge tržišta kapitala.

Finansijsko izvještavanje omogućava rešenje agencijskog problema.

Ograničenja:

- asimetrične informacije**
- moralni hazard**

FINANSIJSKO Izvještavanje:

Obavezna objelodanjivanja:

- Godišnji i konsolidovani finansijski iskazi
- Godišnji i konsolidovani izvještaj menadžmenta
- Nefinansijski izvještaj
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja
- Izvještaj o plaćanju naknade državi i jedinici lokalne samouprave i konsolidovani izvještaj o plaćanju naknade
- Kvartalni finansijski izvještaji
- Izvještaji nezavisnog revozora
- Objavljivanje informacija o vlasništvu iznad određenog praga vlasništva
- Objavljivanje informacija o članovima odbora direktora i izvršnom menadžmentu
- Naknade menadžmentu
- Objavljivanje informacija o transakcijama sa povezanim pravnim licima

Dobrovoljna objelodanjivanja

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА

држаће на дан 30. јануара 1910 год. у 9 сати
прије подне у Штедионичном локалу у Никшићу
своју

Х. Редовну Главну Скупштину

са овим дневним редом:

1) Избор перовође, двојице акционара за овје-
ру скупштинског записника и тројице акционара
за бројање гласова.

2) Извјештај Управног Одбора о раду Ште-
дионицином у 1909 год. и читање закључних ра-
чуна са приједлогом о подјели чистог добитка
акционара I. и II. кола.

3) Извјештај Надзорног Одбора.

4) О одобрењу закључних рачуна и подјели
чисте добити акционара I. и II. кола и о давању
разрјешнице Управном и Надзорном Одбору за
рад и рачуне у прошлој 1909 години.

5) Измјена Штедионичних правила.

6) О грађењу Штедионичног Дома.

7) Избор Управног Одбора.

8) Избор Надзорног Одбора.

9) Евентуални приједлози.

Право учествовања имају сви акционари I., II.
III. кола.

Моле се господа акционари, да у што већем
роју присуствују Скупштини.

Никшић, 2. јануара 1910.

Предсјед. Управног Одбора
Прве Никшићске Штедионице
кап. Мато Катурић с. р.

III-ћи годишњи извјештај Никшићског Трговачког Акционарског Друштва у Никшићу

РАСХОДИ

РАЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909. ГОДИНЕ

<i>Општи трошкови као:</i>			
Плата, награда, канцеларијски и путни трошкови		17,056	93
Камата и провизија по текућим рачунима		1,845	42
Осигурање и одржавање робе у 1909. год.		1,122	21
Поштарина, станарина и добротворни циљеви		2,859	36
Одпис од намјештаја и прибора централе и филијале			321 22
Чиста добит Перпера 37.444.78			
Резерва за набавку и исплату акција	1.842	—	—
Тантијема Управном и Надзорном Одбору 10% по члану 66. правила	3.560	27	—
Чиста добит за изравнање	32.042	51	37.444 78
Перпера			60.649 92

Зарада на роби код централе и филијале			50.211	37
Добит на Агентурском одјељењу			2.049	25
Добит на Лугријском одјељењу			1.136	24
Добит на Шпедитерском одјељењу			118	08
Мјенчне камате			5.386	07
Затезне камате			648	52
Сконт и провизија			296	06
Разлика на курсу			378	89
Разни приходи			425	42
Перпера			60.649	92

АКТИВА

РАЧУН ИЗРАВНАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909. ГОДИНЕ

Акционари за неуплаћену главницу		44.521	54
Акционари за гарантну главницу	200.000	—	—
Готовина код централе и филијале	3.425	13	—
Роба у магазину код централе, филијале и на путу	147.291	68	—
Хартије од вредности	10.314	82	—
Мјенице у партфељу, од муштерија и кредитне мјенице	216.366	60	—
Дужници на име робе по агентурном и шпедитерском одјељењу	40.990	98	—
Намјештај централе и филијале по одбитку 10% одписа	2.890	96	—
Дейоновани акцџити	60.000	—	—
Преносна актива	1.224	85	—
Дужници по Лугријском Одјељењу	2.901	18	—
Друштвена кола	459	02	—
Перпера		730.386	76

Главница на 2.000 акција á 100 Перпера	200.000	—	—
Гарантна главница по чл. 12. правила	200.000	—	—
Резервни фонд	998	29	400.998 29
Повјериоци по текућим рачунима и за робу			93.802 33
Нейодијељена добит од ранијих година			11.489 13
Акцџити			28.960 41
Остављачи кредитних мјеница			88.150 —
Акцџити у депоу			60.000 —
Хартије од вриједности позајмљене за кауцију			8.000 —
Преносна актива			1.541 82
Чиста добит Перпера 37.444.78			
Резерва за набавку и исплату акција	1.842	—	—
Тантијема Управном и Надзорном Одбору по члану 66. правила	3.560	27	—
Остаје чисте добити	32.042	51	37.444 78
Перпера			730.386 76

ПАСИВА

Управник,
Мило Церовић с. р.

Предсједник Управног Одбора,
Мило Томашевић с. р.

Чланови Управног Одбора:
Грипо Радовић с. р., Мато Чопић с. р., Крсто Каваја с. р., кап. Обрен Николић с. р., Синан Лучић с. р., Бекица Шобајић с. р., Максим Јовановић с. р., Милош Шобајић с. р., Симо Филотић с. р., Симон Гарчевић с. р.

За књиговодство,
К. А. Буковала с. р.

Прегледали смо горње рачуне „Изравнања“ и „Губитка и Добитка“ и нашли у потпуном реду.

Чланови Надзорног Одбора:
Лазар Бољановић с. р., Ђурица Ђуричић с. р., Никола Барзут с. р., Грујица Новаковић с. р., Никшић, 22. јануара 1910. год.

Предсједник Надзорног Одбора,
Шћепо Кустудић, с. р.

П. п. бр. 70 11

ЛОВИНА

ЗАКЉУЧНИ РАЧУНИ НАРОДНЕ ШТЕДИОНИЦЕ НА ЦЕТИЊУ

РАЧУН ИЗРАВНАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909. ГОДИНЕ

ЦРНОГОРСКА БАНКА, ЦЕТИЊЕ

ИМОВИНА

РАЧУН ИЗРАВНАЊА, НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909. ГОДИНЕ

ДУГ

Благајна					Главница			200.000	—
Мјенице: у портфељу			39.251	85	Резервни фонд			26.975	38
протестиране	1.025.340	—			Улози на штедњу			521.872	70
*)	12.719	—	1.038.059	—	Текући рачуни: повјериоци у земљи	307.587	21	775.331	92
Займови на залог			69.762	—	повјериоци на страни	467.744	71	3.616	32
Текући рачуни: дужници у земљи	380.735	86			Привремени рачуни			912	—
дужници на страни	9.471	69	390.207	55	Неподигнута дивиденда за 1908. годину			17.050	22
Привремени рачуни			2.963	26	Прекосна камата			4.269	75
Вриједности резервног фонда			22.246	15	Тантијема			1.008.246	—
Хартије од вриједности			17.839	25	Полагачи залог за гаранцију мјеница			368.000	—
Прибор и намјештај			4.707	11	Полагачи залог за гаранцију текућих рачуна			12.400	—
Књиге и штамп. ствари			3.418	99	Полагачи кауција			23.090	34
Залог за гаранцију мјеница			1.008.246	—	Остављачи остава на чувању			410.000	—
Залог за гаранцију кредита по текућим рачунима			368.000	—	Полагачи мјеничних депоа			26.110	44
Кауције			12.400	—	Пошљаоци наплата			38.426	87
Оставе на чувању			23.090	34	Чиста добит			3.436.301	94
Мјенични депо у иностранству			410.000	—					
Мјенице за наплату			26.110	44					
		Перпера	3.436.301	94		Перпера			

*) На рачун протест. мјен. наплаћено Перп. 2.862:70

ГУБИТАК

РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА, НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909. ГОДИНЕ

ДОБИТАК

Камата:					Камата:				
на улоге на штедњу			22.400	32	од мјеница и зајмова на залог по одбитку				
по текућим рачунима			17.669	74	преносне камате:				
по реесконтном кредиту			2.589	54	од Перпера 17.050:22 чисто	70.938	81	89.450	90
Отписи:					од текућих рачуна	18.511	99	13.798	35
од прибора и намјештаја			594	36	Приходи у заступништвима			10.478	96
од књига и штамп. ствари			593	19	Разни приходи				
од трошкова за израду акција, отписато све			1.226	71	Зарада на промјени чекова, валута, по исплатама, на комис. пословима и друго			11.321	77
Расходи у заступништвима			3.136	27					
Тантијема одборницима банчних филијала			962	79					
Административни трошкови:			17.478	96					
а) плате			3.838	76					
б) поштарина									
в) разно: као станарина, пореза, штампа, огријев и други канцеларијски трошкови			7.316	96					
Чисти добитак Перпера 47.242:28									
од ове своте, по чл. 73. правила иде:			4.724	23					
а) 10% резервном фонду			1.653	48					
б) 3 1/2% тантијеме Управном Одбору			472	42					
в) 1% тантијеме Надзорном Одбору			1.181	06					
г) 2 1/2% тантијеме директору и чиновницима			784	22					
д) 2% порезе на Перп. 39.211:09									
Преостатак чисте добити			125.049	88				125.049	88
		Перпера				Перпера			

За књиговодство:
Димитрије Богојевић
в. д. директора

УПРАВНИ ОДБОР:

Предсједник,
Вуко Вулетић

Потпредсједник,
Матановић

Чланови:
Дезар Мијушковић, Марко Врбица, Мирко Мијушковић, Нико Виторовић, Павле Пламенац,

Матични број 192109443 Шифра делатности 10521219

Попуњача НБЈ - Завод за обрачун и плаћања - Ф И Л И Ј А Л А

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
Врста посла	Оперативни број седишта			Основни рачун			Индивидуална партија																																					

НАЗИВ ПРЕДУЗЕЋА - ЗАДРУГЕ D.O.O. "Tomato"

СЕДИШТЕ ПРЕДУЗЕЋА - ЗАДРУГЕ Podgorica

БИЛАНС СТАЊА

НА ДАН 31. 12. 2001. година

DEM

Група рачуна, рачун	Позиција	Озна-ка за АОП	Износ претходне године (почетно стање)	Износ текуће године		
				Бруто	Исправка вредности	Нето (5-6)
1	2	3	4	5	6	7
	А К Т И В А:					
00	А. НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	0 0 1				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (003 + 009 + 017)	0 0 2	54764	191719	76809	114910
	1. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (004 до 008)	0 0 3				
010	1. Оснивачка улагања	0 0 4				
011, 012	2. Улагања у истраживања и развој и пробну производњу	0 0 5				
013	3. Концесије, патенти, лиценце и слична права	0 0 6				
014	4. Улагања изнад књиговодствене вредности -- goodwill	0 0 7				
015 до 019	5. Друга нематеријална улагања	0 0 8				

Матрица: 0219421156 Број документа: 0122004
 Служба: Матрица за обављање послова у МДП
 Назив предузећа - САРЖИТ: А.Д. "Горњи Топо" 2021
 Служба: Матрица за обављање послова у МДП

БИЛАНС УСПЕХА
 у периоду од 01.01 до 31.12. 2021. године

- у милионима динара -

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Претходна година	Текућа година
1	2	3	4	5
	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
1.	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (202 + 206 + 210 + 211 + 212 + 213)	2 0 1	11380652	5661353
	Приходи од продаје робе (203 до 205)	2 0 2		
600	а) Приходи од продаје робе повезаним правним лицима	2 0 3		
601	б) Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	2 0 4		
602	в) Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	2 0 5		
2.	Приходи од продаје производа и услуга (207 до 209)	2 0 6	3375825	5829244
610	а) Приходи од продаје производа и услуга повезаним правним лицима	2 0 7		204015
611	б) Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	2 0 8	3374825	5829244
612	в) Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	2 0 9	4015	22415
62	3. Приходи од активирања учника и робе	2 1 0		
64	4. Приходи од премија, субвенција, дотација и сл.	2 1 1	32533	
65	5. Други пословни приходи	2 1 2	82688	162461
630	6. Повећање вредности залиха учника	2 1 3	2886234	167678
631	7. Смањење вредности залиха учника	2 1 4	424925	1368352
	Пословни приходи периода (201 - 214)	2 1 5	10955222	4809504
	Смањење вредности залиха учника изнад пословних прихода периода (214 - 201)	2 1 6		17311
	II. РАСХОДИ ДИРЕКТНОГ МАТЕРИЈАЛА И РОБЕ (215+219)	2 1 7	4632894	2696888
501	1. Набавна вредност продате робе	2 1 8		
511	2. Трошкови материјала за израду	2 1 9	4632894	2696888
	III. БРУТО ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (215 - 217)	2 2 0	6322833	1605613
	БРУТО ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (216 - 217 - 215)	2 2 1		

Koliko pravnih lica je predalo finansijske iskaze i izvještaje o reviziji FI za 2013, 2014, 2015, 2016 i 2017. godinu

Godina	Broj podnosilaca
2013	20.612
2014	20.786
2015	22.325
2016	22.897
2017	22.509

Koliko ma registrovanih privrednih društava po oblicima organizovanja

OBLIK ORGNIZOVANJA	BR
INVESTICIONI FONDOVI	6
OSTALI OBLICI OBAVLJANJA PRIVREDNE DJELATNOSTI	28
AKCIONARSKO DRUŠTVO	296
DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	36.423
ZADRUGA	111
USTANOVA	1.224
ORTAČKO DRUŠTVO	346
KOMANDITNO DRUŠTVO	47
DIO STRANOG DRUŠTVA	442
NEVLADINA ORGANIZACIJA	307
UKUPNO	39.230

Koliko ima pravnih lica koja imaju vrijednost osnovnog kapitala = 0 u FI koji su predati PU?

Godina	OK* = 0
2016.	449
2017.	517

Koliko pravnih lica čiji neto sopstveni kapital je negativan?

Godina	OK* < 0
2016.	109
2017.	132

Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 1- **Prezentacija finansijskih izveštaja „finansijski izveštaji opšte namjene su izveštaji namenjeni zadovoljavanju potreba korisnika koji nisu u poziciji da zahtevaju od entiteta da sastavlja izveštaje namenjene njihovim određenim informacionim potrebama"**

Cilj finansijskih izveštaja je „da se obezbijede informacije o finansijskoj poziciji, finansijskom uspehu i tokovima gotovine entiteta, koje su korisne za donošenje ekonomskih odluka šireg kruga korisnika.

Finansijski izveštaji takođe pokazuju rezultate koje je ostvarilo rukovodstvo u upravljanju resursima koji su mu povereni"

Finansijski izveštaj je integralni obuhvat svih poslovnih aktivnosti .

Finansijsko izveštavanje o stanju preduzeća je od javnog interesa.

Finansijski izveštaji nemaju obeležja **savršenih izveštaja**.

Poslovni svet nije imun na lažne finansijske izveštaje koji se nazivaju „kreativni izveštaji.“

EU je počela proces harmonizacije računovodstva uvođenjem četvrte i Sedme Direktive EU

EU je Uredbom Evropskog parlamenta i Vijeća uvela obavezu korišćenja MSFI i MRS koje izdaje IASB (Odbor za međunarodne računovodstvene standarde) za sva preduzeća koja sastavljaju konsolidovane finansijske izvještaje i čijim akcijama se trguje na organizovanom tržištu. (01.01.2005. godine).

- Direktiva 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. jula 2013. o godišnjim finansijskim izvještajima, konsolidovanim finansijskim izvještajima i povezanim izvještajima za određene vrste poduzeća;

- izmjena Direktive 2006/43/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća i
- stavljanje van snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ

Harmonizacija računovodstva je postupak ujednačavanja FI različitih zemalja, kako bi se postigao zadovoljavajući stepen uporedivosti FI.

Regulatori

Sastavljači FI

Korisnici FI

Korisnici finansijskih izveštaja su:

- 1. Interni i eksterni korisnici**
- 2. Korisnici sa direktnim i korisnici sa indirektnim finansijskim interesima**

Finansijsko izvještavanje u funkciji razvoja tržišta kapitala

- Finansijsko izvještavanje je najvažniji segment korporativnog izvještavanja
- Investitori donose odluke na tržištu kapitala na bazi fundamentalne analize
- Bez istinitih i objektivnih finansijskih izvještaja nema razvijenog tržišta kapitala
- Preduzeća moraju da rastu i da se razvijaju da bi opstala
- Bez razvijenog tržišta kapitala nema efikasnog rasta i razvoja

Cilj finansijske analize

- Utvrđivanje finansijskog položaja
- Utvrđivanje prinosnog položaja

Da li su finansijski izvještaji opšte namjene bilansne šeme prilagođeni potrebama analize finansijskog i prinosnog položaja?

Dometi finansijskog izvještavanja

- Zakonska regulativa u oblasti računovodstva i revizije usaglašena sa pravnom regulativom EU
- Kompanijsko pravo u najvećoj mjeri usaglašeno sa kompanijskim pravom EU
- FI zasnovano na primjeni MRS i MSFI čime je stvoren preduslov za harmonizaciju i razvoj ržišta kapitala
- Pozitivna uloga i značaj nacionalne asocijacije - ICRCG

Principi korporativnog upravljanja OECD-a:

“potrebno je vršiti blagovremeno i tačno objavljivanje svih pitanja od materijalnog značaja koja se odnose na akcionarska društva, uključujući finansijsko stanje, uspješnost, vlasničku strukturu i upravljanje društvom”

Ograničenja finansijskog izvještavanja

- Nedovoljan nivo transparentnosti i objelodanjivanja**
- Amaterski pristup profesiji**
- Odsustvo kontrolnih mehanizama vezanih za kvalitet FI**
- Nedovoljno razvijeni mehanizmi korporativnog upravljanja i slaba primjena standarda i kodeksa**
- Česta kolizija zakona i nepotpune i nejasne zakonske norme**

Umjesto zaključka

- Sve su Drine krive
- Nikada se ne mogu ispraviti sve krive Drine
- Nikada ne treba prestati ispravljati krive Drine

(Ivo Andrić)